

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на регионалното развитие и благоустройството	Нормативен акт: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение на Закона за държавната собственост
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Богиня Маноилова – директор на дирекция „Държавна собственост и търговски дружества“	Телефон и ел. поща: BManoilova@mrrb.government.bg 02/9405 695

1. Проблем/проблеми за решаване:

„Проблем „Констатираните проблеми при прилагане на разпоредби от Закона за държавната собственост“.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

При извършен анализ на Закона за държавната собственост (ЗДС) са констатираните проблеми при прилагането на отделни разпоредби. Анализът е извършен вследствие на работата на междуведомствена работна група, създадена със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, която да извърши преглед на действащата нормативна уредба, касаещата имотите – държавна собственост и да изготви предложения за законодателни промени при констатираните проблеми.

Констатираните са проблеми по приложението на чл. 15, ал. 4 и 5, регламентиращи дейността на Комисията за разпределяне и използване на административни сгради – държавна собственост (КРИАС). Към настоящия момент практиката по предоставянето на имоти – публична държавна собственост за управление на ведомства се отклонява от разпоредбите на ЗДС и Правилника за неговото прилагане, предвиждащи участие на множество ведомства и подпомагащите ги администрации и спомагателни структури като КРИАС, като комисията не заседава, а функциите ѝ практически се осъществяват от министъра на регионалното развитие и благоустройството, подпомаган от администрацията към него, с което се постига административна и процедурна икономия и бързина.

Констатираните са проблеми по приложението на Раздел III – „Обезщетение при отчуждаване на земеделски земи и горски територии“ на Глава трета – „Принудително отчуждаване на имоти - частна собственост, за държавни нужди“ на ЗДС, както и на § 1а, т. 1а от Допълнителните разпоредби на ЗДС, съдържащ легална дефиниция на понятието „равностойно имотно обезщетение“.

Съгласно анализ на относимата съдебна практика по приложението Раздел III на Глава трета от ЗДС, според която определянето на различни по вида си обезщетения поставя засегнатите собственици в условията на нееднакво третиране, като някои от тях ще бъдат обезщетени в натура, а останалите чрез паричен еквивалент, без ясно установени критерии при такъв подбор. Още повече, при изпълнението на такива големи инфраструктурни проекти, каквито са изграждането на национални обекти по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗДС, е практически невъзможно обезщетяването на всички правоимащи лица чрез предоставяне на равностойни обезщетения във вид на парични имоти.

При анализ на ЗДС е установено, че според действащите разпоредби на чл. 45, ал. 5, чл. 47 ал. 3 и чл. 48, ал. 1 от ЗДС министърът на отбраната извършва разпоредителни действия по продажба и замяна на имоти – частна държавна собственост, чиято данъчна стойност надхвърля 500 000 лв., след решение на Министерския съвет, като същият се явява единствен ръководител на ведомство, извън министъра на регионалното развитие и благоустройството (в случаите на замяна по чл. 45, ал. 4 от ЗДС), областните управители (в случаите на продажба и замяна по чл. 44, ал. 2 и чл. 45, ал. 3 от ЗДС) и Агенцията за публичните предприятия и контрол (в случаите на продажба по чл. 44, ал. 1 от ЗДС), определени от законодателя като компетентни органи да извършват тези разпоредителни действия.

През последните пет години от министъра на отбраната, на основание съществуващата към момента негова компетентност по ЗДС и ППЗДС да извършва продажба на имоти – частна държавна собственост в управление на Министерство на отбраната, са продадени 88 имота, от които само 10 имота са били с данъчна оценка до 10 000 лв.

За този период областни управители са извършили разпоредителни действия с 4 имота в управление на МО, от които – три продажби (една продажба по реда на специалния Закон за насърчаване на инвестициите и две продажби за прекратяване на съсобственост), както и една замяна на държавен имот с имоти – собственост на физически лица с цел прекратяване на съсобственост на основание съществуващата и към момента тяхна компетентност по ЗДС за извършване на замени на държавни имоти с данъчна оценка под 500 000 лв.

Предвид изпълнението на специфичните функции, за които са били предоставени, по-голямата част от имотите – частна държавна собственост, които вече са с отпаднала необходимост за Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, са с данъчни оценки над 10 000 лв., тъй като представляват големи терени, застроени с много сгради. Поради тази причина и с оглед компетентността по ЗДС на Агенцията за публичните предприятия и контрол да извършва продажби на имоти – частна държавна собственост с данъчни оценки над 10 000 лв., предлаганите изменения в ЗДС не предполагат сериозна бъдеща натовареност на областните администрации с извършването на разпоредителни действия с имоти в управление на Министерство на отбраната.

Във връзка с анализа по приложението на ЗДС са идентифицирани текстове в Закона за приватизация и следприватизационен контрол, които имат отношение към констатираните проблеми, свързани с приложението на цитираните разпоредби.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващата нормативна уредба, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. Проблемът може да бъде отстранен единствено чрез приемане на нормативни промени.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Не е възможно проблемът да бъде разрешен при действието на съществуващата нормативна уредба.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Не са налице задължителни действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнение на политиката.

2. Цел: „Подобряване на нормативната уредба чрез изменения на отделни разпоредби в ЗДС с оглед преодоляване на възникнали проблеми при прилагането им.“

Отмяната на чл. 15, ал. 4 и 5 от ЗДС цели процедурна икономия и бързина при разглеждане на исканията за предоставяне на имоти – публична държавна собственост за управление на ведомства. На практика комисията не заседава, а функциите ѝ реално се осъществяват от министъра на регионалното развитие и благоустройството, подпомаган от администрацията към него, с което се постига административна и процедурна икономия и бързина.

Предложените законодателни изменения, касаещи имотното обезщетение при принудително отчуждаване на земеделски земи и горски територии – частна собственост, за държавни нужди, за изграждане на национални обекти, са с оглед спазване на принципа за равнопоставеност и коректно отношение към всички засегнати собственици, както и за поддържане на оптимален размер държавни земеделски земи, необходими за изпълнение на произтичащите от разпоредбите на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ) и Правилника за прилагане на ЗСПЗЗ дейности.

Промяната в глава трета на ЗДС чрез отмяна на имотното обезщетение при принудителното отчуждаване на частни земеделски земи и горски територии, за изграждане на национални обекти и обезщетяване на всички засегнати собственици с паричната равностойност на отчуждените им земи, определена в съответствие с предназначението на имота преди влизане в сила на подробния устройствен план за изграждане на национален обект, въз основа на пазарните цени на имоти с подобни характеристики, намиращи се в близост до отчуждавания имот, ще доведе до еднаквото им третиране от законодателя и поставянето им в равностойно положение, което в пълна степен ще доведе до изпълнение на конституционно установените изисквания и принципи за равенството на гражданите пред закона при провеждането на отчуждителните производства по ЗДС.

Цел на предложените промени е и извършването на разпоредителните действия по продажба и замяна на имоти – частна държавна собственост, в управление на Министерство на отбраната, да се осъществява по регламентирания в ЗДС общ ред, а именно чрез областните управители по местонахождение на имотите, министъра на регионалното развитие и благоустройството в случаите по чл. 45, ал. 4 от ЗДС, съответно от Агенцията за публичните предприятия и контрол. В резултат на законодателната промяна ще бъде създадена възможност за засилване и укрепване на административния капацитет на Министерство на отбраната чрез насочването му изцяло към реализирането на дейности, свързани с изпълнение на изключително важни за националната сигурност и отбрана инфраструктурни проекти, както и до намаляване на административната тежест при продажбата на имотите, в управление на ведомството.

С оглед необходимостта от унифициране на режима за продажба на тези имоти, с преходните и заключителни разпоредби на настоящия законопроект, се предвиждат изменения в Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСК), като разпоредбата на чл. 1, ал. 4, т. 3, б. „а“ се отменя, а други норми се допълват и прецизират.

Предложението за изменение на чл. 1, ал. 5 от ЗПСК е свързано с необходимостта от регламентиране на императивен режим при продажбата на обособени части от имуществото на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала и обособени части от

имуществото на търговски дружества, чийто капитал е собственост на други търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала. Настоящата правна уредба е диспозитивна и дава възможност на приватизиращия орган по своя преценка да проведе приватизационната продажба чрез електронен търг или чрез публично оповестен конкурс или публичен търг, като не са нормативно разписани точните критерии и условия, които биха могли да обосноват конкретния избор на метод за приватизация.

Промяната ще отрази и досегашната практика на Агенцията за публичните предприятия и контрол, създадена след 2019 г. при приватизационната продажба на обособени части от нейната компетентност, а именно продажбата им само на електронната платформа за продажба на имоти. В продължение на това изменение и с цел избягване на вътрешни противоречия в нормативния акт са и предложените изменения и допълнения в чл. 32, ал. 3, съответно ал. 4 от ЗПСК, които уреждат методите за продажба на обособените части.

Разпоредбата на чл. 3, ал. 3, т. 1 от ЗПСК предвижда решение за приватизация на обособените части от търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, включени в списъка по чл. 3, ал. 1 от ЗПСК (т. нар. Забранителен списък) да се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет. С промяната на разпоредбата през 2018 г. фактически приватизационната продажба на обособени части от търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, включени в списъка по чл. 3, ал. 1 от ЗПСК се затрудни значително предвид необходимостта от задължителна санкция на Народното събрание. Досегашната практика по прилагане на разпоредбата сочи, че посочените държавни дружества следва да проведат сложна и дълга процедура, която да доведе до решение на Народното събрание и едва след това да се осъществи реалната продажба. В съществена част от случаите става въпрос за обекти с отпаднала необходимост, които с времето влошават състоянието си и са основно източник на значителни разходи за дружествата. Следва да се посочи, че в случай, че законодателят определя конкретна обособена част за особено важна и цели да ограничи нейната приватизация, същата може да бъде включена в Забранителния списък и да не бъде обект на приватизация.

Допълнението в чл. 3, чрез създаването на ал. 8 е мотивирано от необходимостта органите, упражняващи правата на държавата в капитала на конкретното дружество с над 50 на сто пряко или опосредено участие в капитала, да бъдат ангажирани в процеса на приватизация на обектите по чл. 3, ал. 3, т. 3 от ЗПСК като представят предложение за конкретната приватизация. Посоченият подход ще осигури по-успешното провеждане на държавната политика при продажбата на обектите, подлежащи на приватизация съгласно закона.

МРРБ е в процес на изготвяне на документация за възлагане на обществена поръчка за услуга с предмет "Изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост", във връзка с изпълнението на проект с наименование „Изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост“, като след финализиране на обществената поръчка и избор на изпълнител ще бъдат предприети своевременно последващи действия за провеждане на процедура по законодателните промени, във връзка с реализирането на проекта в неговата цялост.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

- Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- Министерството на отбраната;
- Министерство на финансите;
- Областни управители;
- Агенция за публичните предприятия и контрол;
- Физически и юридически лица, засегнати от отчуждително производство.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблема :

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Вариантът „Без действие“ означава да не се предприемат никакви действия. При такъв вариант установеният проблем ще продължи да съществува и определената цел няма да бъде постигната. При този вариант няма се подобри нормативната уредба в ЗДС.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни при прилагането на Вариант 1.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще продължат да се съществуват на практика „неприложими“ разпоредби в ЗДС. Няма да се постигне процедурна икономия и бързина при разглеждане на исканията за предоставяне на имоти – публична държавна собственост за управление на ведомства.

Определянето на различни по вида си обезщетения поставя засегнатите собственици в условията на нееднакво третиране, като някои от тях ще бъдат обезщетени в натура, а останалите чрез паричен еквивалент, без ясно установени критерии при такъв подбор.

Извършването на разпоредителните действия продажба и замяна на имоти – частна държавна собственост, в управление на Министерство на отбраната, няма да се осъществява по регламентирания в ЗДС общ ред.

Няма да бъдат направени необходимите изменения в Закона за приватизация и следприватизационен контрол.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Прилагането на Вариант 1 няма специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 няма въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:

Проектът на акт не въвежда промени по отношение на административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на проект на Закон за изменение на Закона за държавната собственост (ЗИЗДС):

Описание: С приемането на проекта на ЗИЗДС ще се постигне яснота в нормативната уредба.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С предложените промени ще се създадат условия за повишаване ефективността при прилагането на ЗДС.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При прилагането на този вариант не са идентифицирани отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Прилагането на този вариант няма специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Прилагането на Вариант 2 няма въздействие върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Проектът на акт не въвежда промени по отношение на административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблема :

	Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
--	-----------------------------	-----------

			„Предприемане на действия за изменения в ЗДС“
Ефективност	Цел: Подобряване на нормативната уредба чрез изменения на отделни разпоредби в ЗДС с оглед преодоляване на възникнали проблеми при прилагането им.	3	1
Ефикасност	Цел: Подобряване на нормативната уредба чрез изменения на отделни разпоредби в ЗДС с оглед преодоляване на възникнали проблеми при прилагането им.	3	1
Съгласуваност	Цел: Подобряване на нормативната уредба чрез изменения на отделни разпоредби в ЗДС с оглед преодоляване на възникнали проблеми при прилагането им.	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблема : За разрешаване на съществуващия проблем е необходимо да бъде избран вариант на действие № 2 „Приемане на проект на Закон за изменение на Закона за държавната собственост.“

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- ☐ Ще се увеличи
- ☐ Ще се намали
- ☒ Няма ефект

С проекта на ЗИЗДС няма да се увеличи административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☐ Актът засяга пряко МСП

☒ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се идентифицирани възможни конкретни рискове от при прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☐ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на нормативен акт ще бъде публикуван за 30 дни на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Справката за отразените становища ще бъде публикувана на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

☒ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Богиня Маноилова, Директор на дирекция „Държавна собственост и търговски дружества“

X